

Mud Volapüka

Nüm 18

5 gustul 2016

Rubrig gramatik

Da

Vöd „da“ sinifon das yeg anik mufölo nükömon ini nined yega votik pö flan semik e plödikon oni de flan güik:

*glöbs jutons **da** lut = glöbs jutons **mufölo ini** lut*

*nad mufon **da** stof ven brodoy magod su stof = nad **dadranon** stofi pö brodam*

*yagan golon **da** fot ön sukam lefanota = yagan **beigolon bimis** fota ön sukam lefanota = yagan änükömon ini fot e golon **in on** sukölo lefanoti ad deijütön*

Das

Konyun „das“ pagebon ad:

1) yümön cifaseti ko näiset pläniköl dinädi cifaseti;

fredob vemo **das** logob oli = fredob vemo **bi** logob oli = fredob vemo **danädü** logam ola

2) jonön ven värb cifaseti tefon jeni alik pemäniotöl in näiset.

nolob **das** no fireidol buki at = no fireidol buki at **ed** nolob *atosi*
memob **das** äsoaro ififidol sändvigi e pos atos äreidol buki at =

memob jenotis tel **tefü** äsoar - ififidol sändvigi e pos atos äreidol buki at

Dat

Konyun „dat“ pagebon ad yümön cifaseti ko näiset pläniköl diseini värba cifaseta.

Noet: „dat“ neai pagebon ön nenfümbidir.

vifagolob **dat** *umägikob* = vifagolob **ad** *mägikön* = vifagolob **bi sekü atos umägikob-la**

elükömom lü ob **dat** *uglidom obi* = elükömom lü ob **ad** *glidön obi*

esötob degolön flanio **dat** *ökanol beigolön* = esötob degolön flanio **bi no** ökanol beigolön ibo neletob ole

De

Präpod „de“ jonon licini jena, duna:

lobobs **de** *om* zili gretik = lobobs zili gretik **oma** = lobobs zili gretik **omik**

de *göd* jü soar = **pos** *göd* jü soar

atos binon top, **de** *kel* äkanom logön = äkanom logön **de** top *at* = äkanom logön stanölo **tö** top *at*

atos sekidon te **de** *om* = te *om* kanom **flunön** atosi

denu = siso = (primölo) **de** *anu*

egolob **dese** dom lü canamagad = esegolob **de** dom lü canamagad = eplödikob domi ad golön lü canamagad = elüvob domi ad golön lü canamagad

Demü

Präpod „demü“ jonon kodi kel eflunon, esüvokon duni, jeni:

binob bäldik **demü** *lifayels* = binob bäldik **bi labob** *lifayelis mödik*

= büocedoys obi bäldiku **kodü** *lifayels mödik obik*

pluol lä ob **demü** *nols* = pluol obi **pö** *nols* = pluol obi **kol** *nols*

xamön bosu **demü** *mödot pinera* = xamön bosu **demölo** *mödoti*

pinera = xamön bosu **ad (dat) demön (kalkulön, vestigön)** *mödoti pinera*

jelob omi **demü** *neflen oma* = jelob omi **bi labom** *nefleni*

Di

Präpod „di“ pagebon pla „de“ pro *nems* (mödadilo pro *lönanems taledavik* u *nems pösodik*) jonölo pladi dabinama, papladama yega semik:

Volapükaklub **di** *Rusän* = Volapükaklub **papladöl (dabinöl) tö** *Rusän* = Volapükaklub *Rusänik*

elan **di** *Rusän* = *men* **di** *Rusän* = *Rusänan* = *men* **pimotöl tö** *Rusän* u *men* **elükömöl de** *Rusän*

Dis, donü

Präpod „dis“ jonon das yeg semik papladon *ebo donikumo* ka yeg votik, du prapöd „donü“ jonon das yeg semik papladon te *donikumo* ka yeg votik:

cem doma ai papladon **dis** nuf uta = cem doma ai papladon **ebo**

donikumo ka nuf uta

äbotob donio ve flumed bi vilag papladon **donü** (*ob*) ve flumed =
äbotob donio ve flumed bi vilag papladon **donikumo** (*ka ob*) pö
flumed

Do

Konyun „do“ sinifon „sotefo ...“, „to ...“, „toä ...“:

eluumikob **do** *isumob jelömi* = eluumikob **sotefo** *isumob jelömi* =
eluumikob **toä** *isumob jelömi*

Du

Konyun „du“ „ünü tim das ...“:

oreidob buki **du** *kandel ofilon* = oreidob buki **ünü tim das** *kandel
ofilon* = oreidob buki **jüs** *kandel ufifilon*

Sevols-li, das ... Ganän

1) Ganän binon län tö Vesüda-Frikop. Tö ziläk Ganäna nuik jü lüköm Yuropanas pöpatributs topik ömik ädabinons. Ün yel 1482 Portugänans as Yuropans balid inexänons sui jol ziläka at. Portugänans ipolons dese us goldi e slafanis, dubo ziläk at pänemon ‚Jol goldik‘ (‚Costa do Ouro‘ Portugänapüko). Nuns tefü ted benosekik äpakons vifiko, ed fino tedans Britänik, Nedänik, Danmarkänik, Preusiänik ä Svedänik id ilükömons usio ed ibumons fortifis plu 300 ve jol. ‚Jol goldik Britänik‘ pifünon ün yel 1867 ven reiganef Britänik isäkibon eli ‚Kompenät tedik Frikopik‘ ed ikoupon glunidalaboti privatik ve jol. Ut id ilabülön ziläkis posbliböl kels äledutons lü läns Yuropik votiks < eli ‚Jol goldik Danmarkänik‘ ün yel 1850 ed eli ‚Jol goldik Nedänik‘ ün yel 1872: äd ätenükon nenzediko kolunäni okik änüjutedölo ini topäds pöpatributas topik. As sam, krigs fol bevü Britän e regän topik ela ‚Ajanti‘ ijenons. Sis yel 1901 ‚Jol goldik‘ lölik äbinon kolunän Britänik. Pos volakrig telid tö ‚Jol goldik‘ muf ad lib iprimikon. Ün yel 1957 kolunän idageton libi göliküno se läns Frikopik as län labü nemi ‚Ghana‘ (patraduton as ‚Reg-krigan‘, nemü lampörän Ganänik vönik).

2) Dead pro Ganäns binon zäl, kel pazälon me kanits e danüds. Sark memükon cali büätana: < päskaran pasepülön in sark labü fomi fita, spotan – in sark labü fomi jukema spotik, tidan – in sark labü fomi buka, stiran – in sark labü fomi veigöma: e ret ... Sarks at suämons ti lemesed yelik belödana topik.

3) Tö Ganän jünu kanib dabinon as rod, toä binon län kritikün Vesüda-Frikopa.

4) Ganän labon belödanis plu balions 20, e laf onas labon bäldoti läs yels 15.

5) Stän Ganäna pivobädon fa jiel ‚Theodosia Salome Okoh‘ e ninädon kölis fol: red (sinifon bludi pespilöl demü lib läna), köl goldik (sinifon glunadivis bundanik läna), köl grünik (sinifon yebalänis bundanöfik läna) e stel blägik (sümbol neta Ganäna e sipa Frikopa). Bi Ganän idageton libi göliküno pö Frikop, läns Frikopik votik ön dagetam libi ilonädons stänis okik leigo lä stän Ganäna. Stäns e köls ats panemons ‚Valafrikopanetiks‘.

6) Pö kuliv Ganäna, vigadel ün kel men pimoton binon vemo veütik bi Ganänas konfidons das atos drefon fäti fütürik mena. Ti cils valik getons nemi balid u telid ma vigadel at. Samo, pö hiel ‚Kofi Atta Annan‘ (läxsekretanal ela ‚Stit netas pebalöl‘) nem ‚Kofi‘ sinifon ‚fridel‘.

7) Tö Ganän vatabasin gretikün mekavik el ‚Volta‘ dabinon, kel papladon tö basin flumed leiganemilabik el ‚Volta‘ labülöl lafi sürfata läna.

8) Ganän binon motedalän lautana, lekanajenavana ä filmotadilekana jiel ‚Nana Oforiatta Ayim‘.

Säkis, küpetis e lofotis aliks ä materis e volanuns nitediks kanols lüsedön lü penedabog «komunan@yandex.ru».